

Varanger KraftVind AS
Nyborgveien 70
9815 VADSØ

Vår dato: 04.09.2019
Vår ref.: 201905483-4
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Kristin Evjen

Varanger KraftVind AS - godkjenning av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for Rákkočearro II vindkraftverk

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til brev av 16.5.2019 med vedlagt detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for Rákkočearro II vindkraftverk.

Vedtak

Med hjemmel i konsesjonen datert 29.5.2019, post 20 og 21 (NVE ref: 200707841-90) godkjenner NVE fremlagte miljø-, transport- og anleggsplan og detaljplan av 16.5.2019 for bygging av trinn II av Rákkočearro vindkraftverk i Berlevåg kommune.

Vilkår for godkjenning av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan:

- Kulturminneundersøkelser skal være avklart med kulturminnemyndighetene før byggestart.
- Konsesjonær skal legge frem og finansiere oppfølgende undersøkelser av virkningen vindkraftverket kan medføre for reindriften i området. Et forslag til undersøkelsesprogram skal forelegges NVE innen 1.12.2019.
- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet og når anlegget blir satt i drift.
- Entreprenører skal gjøres kjent med MTA/detaljplan og dette vedtaket.
- Dersom virksomheten avdekker avvik som har medført, eller kan medføre betydelig skade på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE. Rapporteringen må også angi hvilke tiltak som er, eller vil bli iverksatt for å lukke avviket, hindre gjentakelser og avbøte mulige skader.

Dette vedtaket forutsetter at fremlagte planer er i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen.

NVE understreker at planene ikke skal fravikes uten vår godkjenning. Planene gjelder for bygging, drift og vedlikehold av anlegget. NVE kan stille krav om ytterligere detaljering og dokumentasjon for hele eller deler av anlegget ved senere tidspunkt.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVE vil følge opp anlegget med tilsyn med hjemmel i energiloven kapittel 10.

NVE gjør oppmerksom på at tiltakshaver må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Bakgrunn

Varanger KraftProduksjon AS fikk konsesjon til utbygging av Rákkočearro vindkraftverk 7.10.2010. Denne ble overført til Varanger KraftVind (VKV) 2.8.2012, (NVE ref. 200707841-77), og senere delt mellom Varanger KraftVind AS (trinn 1 og 2, inntil 97 MW) og Varanger Krafthydrogen AS (trinn 3, inntil 103 MW) den 29.5.2019 (NVE ref. 20077841-88).

Trinn 1 (45MW, 15 turbiner) ble satt i drift i 2012. Trinn 2 er planlagt med 12 turbiner på til sammen 51,6 MW.

NVE mottok MTA og detaljplan den 16.5.2019. Planene ble sendt på høring den 29.5.2019 til Berlevåg kommune, Finnmark fylkeskommune, Finnmarkseiendommen (FeFo), Fylkesmannen i Troms og Finnmark, reinbeitedistrikt 7 (RBD7) Rákkonjárga og Sametinget/Sámediggi. Mattilsynet har i ettertid hatt planene på begrenset høring, da utbyggingen berører nedslagsfeltet til reservevannkilden til Berlevåg hovedvannverk. NVE har mottatt en høringsuttalelse fra Sametinget, samt en tilbakemelding fra Mattilsynet.

I MTA vises det til møter med Berlevåg kommune, RBD7 og berørte grunneiere. NVE har vært på flere befaringer i planområdet, både i forbindelse med konsesjonsbehandlingen, og før anleggsstart for trinn I. I tillegg ble det gjennomført en sluttbefaring av trinn I. Med bakgrunn i dette har NVE vurdert at det ikke er behov for å befare anlegget før godkjenning av MTA for trinn 2.

NVE har stilt vilkår i konsesjonen om å legge frem visualiseringer av den endelige løsningen, samt en sammenstilling av konsesjonsgitt løsning og endelig løsning med en vurdering av eventuelle nye virkninger av den endelige løsningen. NVE har mottatt denne informasjonen fra Varanger KraftVind i ettertid.

I konsesjonsprosessen og i planleggingen av trinn 1 uttalte Forsvaret seg til prosjektet og turbinplasseringene på bakgrunn av interferens med Berlevåg kystradar. VKV har lagt frem dokumentasjon fra Forsvaret på at kystradaren legges ned i løpet av 2019, og er derfor ikke relevant for den planlagte utbyggingen.

Innkommne merknader

I uttalelsen uttrykker Sametinget at de er fornøyd med at det skal gjennomføres kulturminneundersøkelser i tråd med konsesjonsvilkårene.

Sametinget mener det mangler en god beskrivelse av hvordan konsesjonsvilkår knyttet til reindrift skal ivaretas i fase II. De hevder videre at planen mangler opplegg for utarbeidelse av en oppdatert beskrivelse av reinens adferd og bruk av området, samt opplegg for oppfølging av anleggets påvirkning for rein. De mener konsesjonsvilkårene skal være innarbeidet i avtalen mellom konsesjonæren og Rákkonjárga (RBD 7). Avslutningsvis krever Sametinget at NVE følger opp konsesjonsvilkårene som angår reindrift og krever en mer detaljert beskrivelse før godkjenning av MTA.

Mattilsynet peker i sin uttalelse på at det er kommunen som vannverkseier som har ansvar for å sikre sine vannkilder. Det vurderes at forurensningsfaren er størst i byggefasen, og de ber utbygger ha fokus på at påvirkningen i nedslagsfeltet blir minst mulig. Videre ber de utbygger om å legge vekt på å ha gode rutiner og planer for å minske konsekvensene ved eventuelle uhell.

NVEs vurderinger

Miljø-, transport,- og anleggsplan

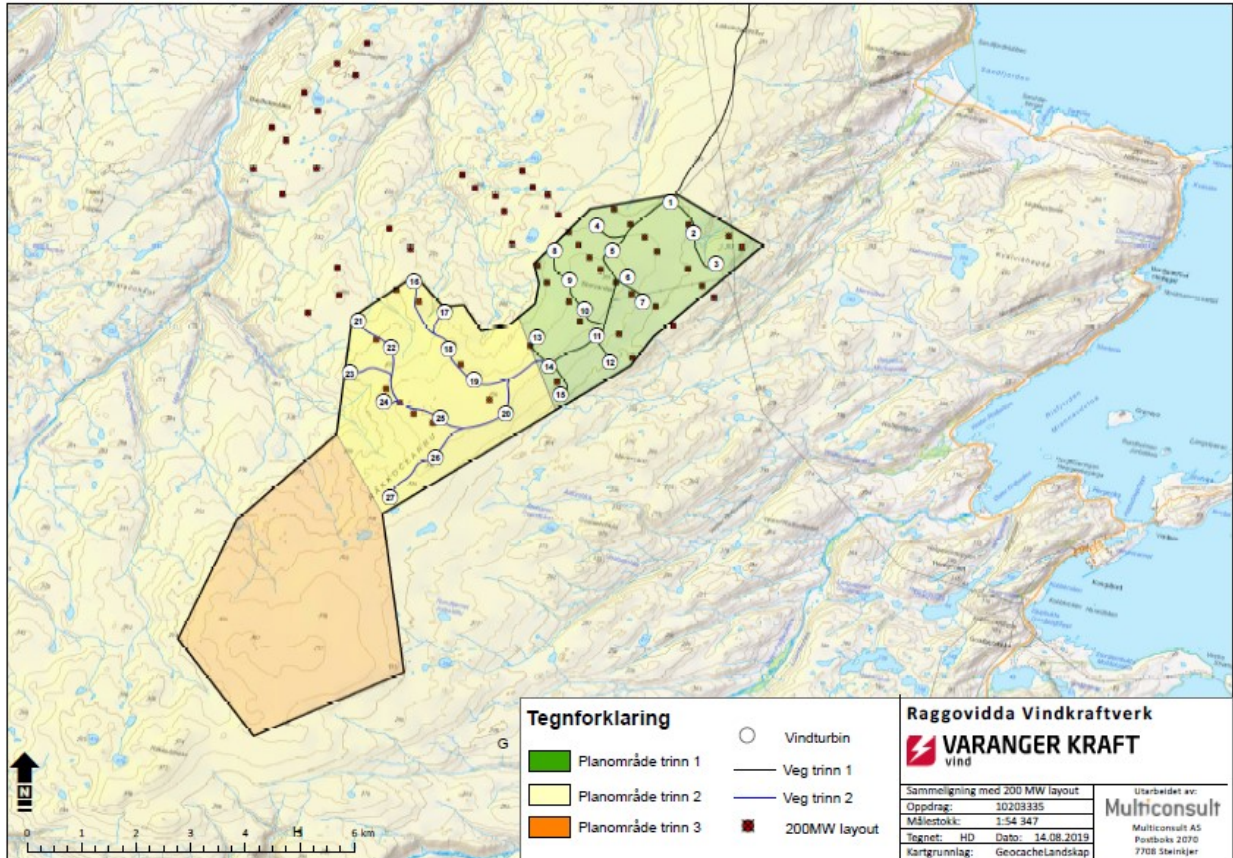
Formålet med en MTA er å sikre at det tas miljø- og landskapshensyn under bygging og drift av anlegget. Vurderingene i planen skal baseres på miljøinformasjon som er kommet frem i konsesjonsprosessen. NVE mener den fremlagte MTA/detaljplanen ivaretar dette kravet, og at det i planen ligger føringer for hvordan arbeidene skal gjennomføres for å sikre et godt sluttresultat. Forholdet til reindrift behandles i eget avsnitt under.

Det er utarbeidet en designmanual for terrengbehandling og landskapstilpasning som gir føringer for anleggsarbeid og istandsetting. Denne ligger som vedlegg til MTA. NVE mener en slik prinsipiell tilnærming er god for store områder der det er vanskelig å gå inn i alle detaljer. Gode løsninger fremmes etter vår mening lettere der målet defineres og ikke låses av detaljprosjektering i en tidlig fase. Erfaringene fra trinn 1 underbygger dette. Aktiv bruk av designmanualen sammen med god miljø- og landskapsfaglig kompetanse tilknyttet prosjektet bidro til gode terrengmessige løsninger underveis og et godt sluttresultat. Denne erfaringen er viktig å videreføre i neste byggetrinn.

Detaljplan

Formålet med en detaljplan er å konkretisere utbyggingsplanen for vindkraftverket innenfor det konsesjonsgitte planområdet. Planen skal gi en teknisk beskrivelse av anleggene som skal bygges og eventuelle endringer sammenlignet med den utbyggingsplanen som ble lagt til grunn i konsesjonsprosessen.

I detaljplanen søkes det om å bygge større og færre vindturbiner enn det som opprinnelig ble planlagt. Det er gitt konsesjon til et planområde som dekker et mindre område enn det som ble konsekvensutredet. Den gamle og den nye utbyggingsløsningen er dermed ikke direkte sammenlignbar, men kartet under gir en oversikt over forskjellene mellom den opprinnelige utbyggingsløsningen på 200 MW og det som er omsøkt i detaljplanen. Det søkes om en økning av vindturbinenes rotordiameter fra 101 meter til 130 meter, noe som gir en økning av vindturbinenes totalhøyde fra 130 meter til 145 meter. Det søkes også om en økning i installert effekt per vindturbin fra 3 MW til 4,3 MW. Internveinettet har en samlet lengde på ca. tolv kilometer, og den planlagte veibredden er mellom fire og seks meter (total trasébredde inkludert skulder og eventuelle grøfter på cirka ti-tolv meter). Arealbehovet for oppstillingsplassene er på cirka 20 x 50 meter. Veien inngår som en del av oppstillingsplassen for å minimere arealinngrepet.

Figur 1. Kart over opprinnelig utredet utbyggingsløsning og utbyggingsløsningen som er omsøkt i detaljplanen.

NVE mener at detaljplanen og oppdaterte opplysninger om endrede virkninger gir god oversikt over anlegget og endringer i arealbruken. Utbyggingsløsningen har blitt endret relativt mye fra den opprinnelige løsningen, mye på grunn av at det er gitt konsesjon til et planområde som er mindre enn området som ble konsekvensutredet. Dette vises i figur 1. Landskapet og naturmangfoldet er relativt ensartet innenfor planområdet, og det er stor avstand til bebyggelse. Ifølge utreder er det ikke store virkninger knyttet til noen av de nye turbinposisjonene. Det er dermed den endrede størrelsen på vindturbinene som er den største endringen. Økningen av turbinhøyde er imidlertid relativt liten, og økningen gjør samtidig at det blir færre vindturbiner. Etter NVEs vurdering gir den nye utbyggingsløsningen ingen vesentlige negative virkninger sammenlignet med den gamle løsningen.

Kulturminner

Kulturminneundersøkelser skal avklares med kulturminnemyndighetene før anleggsstart. Ved eventuelle funn kan disse påvirke den endelige utformingen av anlegget.

Drikkevann

Planområdet berører nedslagsfeltet til reservevannkilden til hovedvannverket i Berlevåg. Mattilsynet ber utbygger vise aktsomhet og utarbeide planer for å minske konsekvensene av eventuelle uhell. NVE forutsetter at utbygger følger opp dette.

Reindrift

Konsekvensutredningen som ble gjort i forbindelse med konsesjonssaken anga middels negativ til stor negativ konsekvens for reindriftnæringen. Planområdet ligger i sin helhet innenfor distrikt 7- Råkkonjårgas - vår-, sommer- og høstbeiter. Områdene som omkranser planområdet er viktig kalvings- og beiteland.

Forholdet til reindriften i trinn II av utbyggingen reguleres av vilkårene i konsesjonen fra 2010 (senere overført til Varanger KraftVind og deretter delt mellom VKV og Varanger Krafthydrogen i 2019). Utover dette foreligger det en avtale mellom Varanger Kraft og RBD7 som ble inngått før konsesjon ble gitt (ikke offentlig). NVE er gjort kjent med deler av avtalen, der Varanger Kraft forplikter seg til å legge til rette for at reindriften kan fortsette sin drift i de berørte områdene, samt å hensynta reindriften behov i både i vindkraftverkets bygge- og driftsfase.

Konsesjonen stiller vilkår om å legge frem en oppdatert status for reinens adferd og arealbruk før bygging av vindkraftverket innen anleggsarbeidene starter.

Varanger Kraft finansierte i perioden 2011 til utgangen av 2015 et prosjekt i regi av Universitetet i Oslo. Prosjektet har kartlagt før-situasjonen, samt effektene anleggsarbeidet og driften av vindkraftverket har hatt på tamreinens arealbruk (Colman m.fl., Oslo 2016). Datainnsamling, blant annet gjennom GPS-merking av rein, foregikk i to sesonger før byggestart, gjennom anleggsperioden (2013-14) og i én sesong etter idriftsettelse. Det ble registrert noe endring i reinens bruk av området. Konklusjonen er ikke entydig, til det behøves datainnsamling over en lengre periode. Prosjektet pågår fortsatt i samarbeid med RBD7, og med finansiering fra NINA. Videreføring av prosjektet antas å gi mer og ny kunnskap.

Sametinget skriver i sin høringsuttalelse at det mangler opplegg for å utarbeide en oppdatert beskrivelse av reinens adferd og bruk av området. I sin kommentar til høringsuttalelsen peker VKV på de utførte undersøkelsene i første del av dette prosjektet. NVE mener rapporten for første del av prosjektet ivaretar kravet i konsesjonen om en oppdatert status før realisering av trinn II. I den opprinnelige konsekvensutredningen og NVEs konsesjonsvedtak ble det vurdert at reindriften kunne bli påvirket i både anleggs- og driftsfasen. Etter NVEs vurdering gir ikke etterundersøkelsene grunnlag for å endre vurderingene som ble gjort i bakgrunnsdokumentet for konsesjonsvedtaket. NVE stiller derfor ikke ytterligere vilkår på grunnlag av den oppdaterte statusen.

NVE legger til grunn at VKV og RBD7 har inngått avtale om kompensasjon og avbøtende tiltak for trinn 2 av utbyggingen. I denne saken har man allerede en referanse i byggetrinn I. NVE er ikke kjent med større konflikter mellom utbygger og reinbeitedistriktet i denne perioden. NVEs oppfatning er at det har vært, og er, en god dialog mellom representantene for RBD7 og VKV.

I forbindelse med planleggingen av trinn I ble det gjort flere justeringer etter innspill fra reindriften. NVEs erfaring er at de lokale tilpasningene og tiltakene er de som har størst virkning. Dette forutsetter imidlertid jevnlig og god dialog med reinbeitedistriktet og respekt fra utbyggers side for reindriftnæringens behov. NVE forutsetter at dette blir fulgt opp også i forbindelse med planlegging og realisering av neste byggetrinn.

Konsesjonen pålegger konsesjonær å legge frem og finansiere oppfølgende undersøkelser for å klargjøre virkninger vindkraftverket vil kunne få for reindriften. NVE vil stille vilkår om at det skal forelegges et undersøkelsesprogram innen 1.12.2019.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og

økologisk tilstand. Karttjenestene «Artskart» og «Naturbase» viser en fjellrevregistrering fra 1907 cirka 1000 meter øst for nærmeste turbin. I konsesjonsprosessen kom det frem opplysninger om at det ikke lenger er noe som tyder på at det befinner seg fjellrev i området.

Naturmangfoldloven § 9 sier at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger det en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningsvedtak.

NVE mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkningen tiltaket kan ha for naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 får dermed ikke anvendelse.

Konsesjonsvilkår som ikke er vurdert

Følgende konsesjonsvilkår i anleggskonsesjon datert 29.5.2019 inngår ikke som en del av denne godkjenningen. Utbygger er ansvarlig for å følge opp dette.

Vilkår nr. 5. Nedleggelse av anlegget

Vilkår nr. 10. Kart over planområdet. Shapefiler av anlegget skal oversendes til NVE.

Vilkår nr. 17. Vindmålinger og produksjonsregistreringer. Følges opp i drift.

Vilkår nr. 18. Inspeksjonsprogram for sikker drift av anlegget. Programmet forelegges NVE innen ett år fra tiltaket er satt i drift.

Vilkår nr. 19. Luftfart. Utbygger er ansvarlig for at gjeldende lovverk følges.

Annet

For anlegg for produksjon av elektrisk energi med konsesjon etter energiloven, gjelder ikke krav om utarbeidet reguleringsplan, jf. plan- og bygningsloven § 12-1 tredje ledd, men anlegget må avklares mot kommuneplanens arealdel og eventuelle reguleringsplaner før anleggsarbeidet kan igangsettes. Slik avklaring kan enten skje gjennom planendring, ved at tiltakshaver søker om dispensasjon eller ved at Olje- og energidepartementet bestemmer at konsesjonen etter energiloven skal ha virkning som statlig arealplan. Byggesaksbestemmelsene i plan- og bygningsloven gjelder i det vesentligste ikke for tiltak etter energiloven, jf. byggesaksforskriften § 4-3 første ledd bokstav c. Bestemmelsene i plan- og bygningsloven om tekniske krav (§ 29-5) og krav til produkter (§ 29-7) med tilhørende deler av byggt teknisk forskrift (TEK10) gjelder så langt de passer for tiltak med konsesjon etter energiloven.

Når anlegget er ferdig bygget, skal konsesjonæren sørge for at kommunen får tilsendt nødvendige opplysninger om tiltakets plassering, slik at det offentlig kartverket kan ajourføres, jf. byggesaksforskriften § 4-3 siste ledd og plan- og bygningsloven kapittel 2 om krav om kartgrunnlag og stedfestet informasjon.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen kom fram eller klageren fikk eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Parter (grunneiere, rettighetshaver og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (andre med spesielt nær rettslig, økonomisk eller faktisk tilknytning til saken og organisasjoner som representerer berørte interesser) har rett til å klage på vedtaket. Å avgi høringsuttalelse eller på annen måte bli orientert om saken gir ikke i seg selv gir klagerett på vedtaket.

En klage skal være skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Den bør inneholde en begrunnelse og opplysninger som gjør det mulig for NVE å avgjøre om klageren har klagerett. Etter forvaltningsloven skal NVE vurdere klagen og forberede saken før den sendes til Olje- og energidepartementet. Vi foretrekker at klager sendes til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Berlevåg kommune
Finnmark fylkeskommune
Finnmarkseiendommen (FeFo)
FYLKESMANNEN I TROMS OG FINNMARK
Mattilsynet
Sametinget / Sámediggi
Varanger KraftVind AS v/Tore Martinsen